

2018-10-04, Staare

Sámediggi
Sámedigge
Sámedigge
Saemiedigkie

Sametingets vice styrelseordförande Lars Miguel Utsis anförande vid Dialogseminarium:
Kartläggning av rasism mot samer i Sverige

Bures,

I maj förra året gav regeringen i uppdrag till Sametinget att kartlägga rasismen mot samer i Sverige i dag. Sametinget har i sin tur gett uppdraget till Vaartoe – Centrum för samisk forskning, att genomföra kartläggningen. Den är nu färdig och rapporten har lämnats in till regeringen i förra veckan.

Vi samer har länge levt med rasismen mot oss. Vi har, mer eller mindre, vetat om rasismens utbredning - det är nog många av oss som pratat om detta med familjemedlemmar och släktingar, vänner och kollegor och andra, och därigenom fått en aning om hur vitt rasismen mot samer faktiskt är spridd i vårt samhälle.

Vi har också delvis fått bekräftat genom forskningen, bla. om samisk hälsa, om rasismen och dess effekter, att den till och med kan kopplas till ökad fysisk ohälsa bland samer.

Vi ser media rapportera om hur rasismen tar sig olika uttryck – barn förbjuds prata samiska i skolor, renar plågas och tjuvjagas, hat på debattforum och sociala medier. Vår kunskap och erfarenheter ifrågasätts på systematisk nivå, våra upplevelser av rasismen trivialiseras och den rasism vi faktiskt utstår förminskas eller ignoreras.

Vi får också stöd från internationella granskningsorgan som kritiserar Sverige för att man inte upprätthåller våra rättigheter som urfolk. Senast har Sverige kritiserats utifrån FN:s konvention om avskaffande av alla former av rasdiskriminering, och av Europarådets ministerkommitté. De åtgärder som FN och EU:s ministrar föreslår att Sverige ska genomföra återspeglas också i Sametingets rapport – åtgärder som leder till att effekten av rasismen mot samer minskas.

Rapporten visar tydligt det som vi känner igen från samtalen hemma, från media och från forskningen. Rasismen gentemot samer är utbredd.

Nästa steg för oss påbörjas nu, genom dagens diskussioner. Utifrån rapporten, särskilt dess förslag på åtgärder, och vad som framkommer under dagens seminarium och samtal kommer Sametinget att kräva åtgärder från staten. Det bör bli uppenbart för regeringen, men också landsting, kommuner, organisationer, företag och enskilda personer, att det nu behövs ordentliga insatser för att stävja rasismen.

Därför ser jag fram emot bra diskussioner under detta seminarium. Det som kommer ut av dagen kommer vara viktigt för Sametingets arbete framöver.

Giitu.

Lars Miguel Utsi

Vice styrelseordförande

Sametinget